A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2025. december 18.*

„Előzetes döntéshozatal – Verseny – EUMSZ 102. cikk – Erőfölénnyel való visszaélés – Szerzői jogok közös kezelését végző szervezet – Szerzői jogi védelem alatt álló művek hozzáférhetővé tételének engedélyezéséért fizetendő díjak – Szállodai létesítmények – Számítási módszer – A szobák kihasználtságának figyelmen kívül hagyása – Tisztességtelen díjak”

A C-161/24. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Krajský soud v Brně (brnói regionális bíróság, Cseh Köztársaság) a Bírósághoz 2024. február 29-én érkezett, ugyanazon a napon hozott határozatával terjesztett elő

az **OSA, z.s.**, korábban OSA – Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním, z.s.

és

az **Úřad pro ochranu hospodářské soutěže**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: C. Lycourgos tanácselnök, O. Spineanu-Matei (előadó), S. Rodin, N. Piçarra és N. Fenger bírák,

főtanácsnok: M. Szpunar,

hivatalvezető: Illéssy I. tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2025. március 13-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– az OSA, z.s. képviseletében V. Bernard, R. Neruda és L. Štiková Gachová advokáti,

– az Úřad pro ochranu hospodářské soutěže képviseletében A. Drbal, H. Malíková és P. Mlsna,

– a spanyol kormány képviseletében M. Morales Puerta, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: cseh.

– a francia kormány képviseletében R. Bénard és T. Lechevallier, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében E. Arsenidou, B. Ernst, M. Monfort és P. Němečková, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2025. június 5-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EUMSZ 102. cikk értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet az OSA, z.s., korábban OSA – Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním, z.s. (a továbbiakban: OSA), amely a cseh jog szerinti, a szerzői jogok közös kezelését végző szervezet (a továbbiakban: közös jogkezelő szervezet) és az Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (versenyvédelmi hivatal, Cseh Köztársaság; a továbbiakban: cseh versenyhatóság) között azon határozat tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, amelyben e hatóság az OSA-val szemben az EUMSZ 102. cikk megsértése miatt bírságot szabott ki.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 Az EUMSZ 102. cikk előírja:

„A belső piaccal összeegyeztethetetlen és tilos egy vagy több vállalkozásnak a belső piacon vagy annak jelentős részén meglévő erőfölényével való visszaélése, amennyiben ez hatással lehet a tagállamok közötti kereskedelemre.

Ilyen visszaélésnek minősül különösen:

a) tisztességtelen beszerzési vagy eladási árak, illetve egyéb tisztességtelen üzleti feltételek közvetlen vagy közvetett kikötése;

[…]”

4 Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2001. L 167., 10. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. kötet, 1. fejezet, 230. o., helyesbítések: HL 2014. L 10., 32. o.; HL 2008. L 314., 16. o.) „A művek nyilvánossághoz közvetítésének, valamint a védelem alatt álló egyéb teljesítmények nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tételének joga” című 3. cikkének (1) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok a szerzők számára kizárólagos jogot biztosítanak műveik vezetékes vagy vezeték nélküli nyilvánossághoz közvetítésének engedélyezésére, illetve megtiltására, beleértve az oly módon történő hozzáférhetővé tételt is, hogy a nyilvánosság tagjai a hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhatják meg.”

A cseh jog

5 A zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) (a szerzői jogról és a szomszédos jogokról, valamint egyes törvények [a szerzői jogról szóló törvény] módosításáról szóló, 121/2000. sz. törvény) 2014. november 6-ig hatályos változatának 23. cikke biztosította a szerzőknek a magánszobákban elszállásolt személyek számára rádió- és televíziós műsorok vételére alkalmas berendezések útján hozzáférhetővé tett műveik felhasználásáért járó díjazáshoz való jogot.

6 A 2001. április 4-i zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže (a verseny védelméről szóló 143/2001. sz. törvény) 11. cikkének az alapügyben szereplő jogvitára alkalmazandó változata a következőképpen rendelkezik:

„Tilos az erőfölénnyel más versenytársak vagy a fogyasztók kárára visszaélni. »Erőfölénnyel való visszaélésnek« minősül különösen:

a) a tisztességtelen feltételek közvetlen vagy közvetett előírása más piaci szereplőkkel kötött szerződésekben, különösen olyan szolgáltatás előírása, amely a szerződéskötéskor nyilvánvalóan aránytalan a nyújtott ellenszolgáltatáshoz képest,

[…]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

7 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az OSA a hat közös jogkezelő szervezet egyike a Cseh Köztársaságban, és erőfölénnyel rendelkezik az érintett piacon.

8 2019. december 18-i határozatában a cseh versenyhatóság megállapította, hogy a 2008. május 19. és 2014. november 6. közötti időszakban az OSA a Cseh Köztársaságban működő szállodai szálláshely-szolgáltatókra a szerzői jogi védelem alatt álló művek televízió- és rádiókészülékek útján történő felhasználása után az érintett szállodai létesítmények kihasználtságának figyelmen kívül hagyásával kiszámított díjakat alkalmazott, minden objektív indokolás nélkül. E határozat szerint az OSA jogdíjak megfizetését követelte még az olyan kihasználatlan szobák után is, amelyekben nem került sor ilyen művek felhasználására.

9 A cseh versenyhatóság úgy ítélte meg, hogy e gyakorlattal az OSA tisztességtelen üzleti feltételeket írt elő a szerzői jogi védelem alatt álló művek felhasználása engedélyezésének nemzeti piacán. E hatóság úgy vélte, hogy a szóban forgó magatartás az EUMSZ 102. cikk és a cseh versenyjogi szabályozás megfelelő rendelkezései által tiltott erőfölénnyel való visszaélésnek minősül. Következésképpen az OSA-t 10 676 000 cseh korona (CZK) (hozzávetőleg 429 000 euró) összegű bírság megfizetésére kötelezte, és eltiltotta e gyakorlat folytatásától.

10 Az OSA panaszt nyújtott be e határozattal szemben, amelyet a cseh versenyhatóság elnöke 2020. november 23-i határozatával elutasított.

11 Az OSA ez utóbbi határozattal szemben keresetet indított a Krajský soud v Brně (brnói regionális bíróság, Cseh Köztársaság), a kérdést előterjesztő bíróság előtt.

12 E bíróság szerint az alapeljárás felei között nem vitatott, hogy az OSA a Cseh Köztársaságban „*de facto* monopóliummal” rendelkezik a szerzői jogok közös jogkezelése területén, és hogy a 2008. május 19. és 2014. november 6. közötti időszakban az OSA díjakat számított fel a szállodai létesítményeknek a védelem alatt álló művek e létesítmények szobáiban elhelyezett televízió- és rádiókészülékek útján történő sugárzásáért, függetlenül attól, hogy e szobákat használták-e, vagy sem. Ezzel szemben e felek nem értenek egyet a Bíróság „erőfölénnyel való visszaélés” fogalmára vonatkozó ítélkezési gyakorlatának értelmezését és annak az alapügy tényállására való alkalmazását illetően.

13 Az OSA szerint a cseh versenyhatóságnak meg kellett volna vizsgálnia, hogy díjképzési gyakorlata visszaélésszerű díjak alkalmazásának minősült-e a Bíróság által a 1978. február 14-i United Brands és United Brands Continentaal kontra Bizottság ítéletben (27/76, EU:C:1978:22) rögzített, és a közös jogkezelő szervezetek sajátos összefüggésében a 2017. szeptember 14-i Autortiesību un komunicēšanās konsultāciju aģentūra – Latvijas Autoru apvienība ítéletben (C-177/16, EU:C:2017:689), valamint a 2020. november 25-i SABAM ítéletben (C-372/19, a továbbiakban: „SABAM ítélet”, EU:C:2020:959). alkalmazott kritériumokra tekintettel.

14 Az előterjesztő bíróság azonban úgy véli, hogy a Bíróság még nem foglalt állást abban a kérdésben, hogy az EUMSZ 102. cikk értelmében vett erőfölénnyel való visszaélésnek minősülhet-e, ha a szerzői jogdíjak kiszámítása során figyelmen kívül hagyják a szállodai létesítmények szobáinak kihasználtságát.

15 Először is e bíróság jelzi, hogy meg kell vizsgálnia az OSA azon érveit, amelyek szerint a jogvita nem oldható meg egyszerűen a SABAM ítéletben kifejtett elvek alkalmazásával. Az OSA arra hivatkozott, hogy ez az ítélet olyan művek után járó szerzői jogi díjak megfizetésére vonatkozott, amelyeket ugyan hozzáférhetővé tettek, de azokat nem használták fel zenei fesztivál keretében. Az OSA szerint, míg a jogdíjfizetési kötelezettség ilyen körülmények között észszerűtlen, a művek szállodai szobákban történő hozzáférhetővé tételért éves díj fizetését követelni észszerű, függetlenül a szálloda kihasználtságától, kivéve azon szobák tekintetében, amelyek a szóban forgó év során végig kihasználatlanok maradtak.

16 Másodszor, a kérdést előterjesztő bíróság rámutat, hogy úgy tűnik, a Bíróság ítélkezési gyakorlata nem állapított meg olyan konkrét kritériumokat, amelyek lehetővé tennék annak meghatározását, hogy a szállodai szobák kihasználtságának a szerzői jog alapján járó díj kiszámítása során történő figyelmen kívül hagyását az EUMSZ 102. cikkre tekintettel úgy kell-e értékelni, mint amely a túlzott mértékű díjak alkalmazásának körébe tartozik, amint azt az OSA állítja, vagy pedig az e rendelkezés értelmében vett „tisztességtelen üzleti feltételeket” előíró gyakorlatként, ahogyan azt a cseh versenyhatóság állítja.

17 E második esetben, a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy azokat a kritériumokat is meg kell határozni, amelyek alapján megállapítható, hogy valamely üzleti feltétel tisztességtelen-e. E tekintetben az OSA úgy véli, hogy három együttes kritériumnak kell teljesülnie. Először is, e feltétel nem kapcsolódik a szerződés céljához, vagy nem szükséges a szerződés által elérni kívánt hatás eléréséhez. Másodszor, az említett feltételnek kárt kell okoznia a másik szerződő félnek. Harmadszor, ugyanezen feltétel nem lehet sem megfelelő, sem méltányos. A cseh versenyhatóság e tekintetben arra hivatkozik, hogy sem az Európai Bizottság, sem az uniós bíróságok nem alkalmazták ezeket a kritériumokat, és a jelen ügyben elegendő annak vizsgálata, hogy az OSA által előírt üzleti feltétel indokolt és arányos volt-e.

18 Hasonlóképpen, a kérdést előterjesztő bíróság szerint, abban az esetben, ha a jelen ítélet 16. pontjában említett első esetet kellene elfogadni, akkor is meg kellene még határozni, hogy az OSA díjképzési gyakorlata az EUMSZ 102. cikkel ellentétesnek tekinthető-e, amennyiben az túlzott mértékű díjakat ír elő. A Bíróság értelmezése lehetővé tenné annak tisztázását, hogy az 1978. február 14-i United Brands és United Brands Continentaal kontra Bizottság ítéletből (27/76, EU:C:1978:22) eredő kritériumok alkalmazhatók-e a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő üggyel összefüggésben, és ha igen, hogyan.

19 Harmadszor, e bíróság úgy véli, hogy annak vizsgálata érdekében, hogy az EUMSZ 102. cikkben említett jogsértés tényállási elemei fennállnak-e, azt a kérdést kell eldönteni, hogy a cseh versenyhatóság köteles volt-e bizonyítani, hogy a szóban forgó díjképzési gyakorlat versenyellenes hatással járt, vagy hogy e hatóság támaszkodhatott-e a verseny torzulásának puszta kockázatára.

20 Negyedszer és utolsósorban a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy az EUMSZ 102. cikk megsértése fennállásának megállapításához bizonyítani kell-e, hogy az OSA díjképzési gyakorlata jelentősen érintette-e a tagállamok közötti kereskedelmet, vagy elegendő-e annak bizonyítása, hogy e hatás észszerűen feltételezhető volt.

21 E körülmények között a Krajský soud v Brně (brnói regionális bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Értelmezhető-e úgy az [EUMSZ] 102. cikk [második bekezdésének] a) pontja, hogy az e cikk értelmében vett erőfölénnyel való visszaélésnek minősül azon közös jogkezelő szervezet magatartása, amely valamely tagállamban tényleges monopóliummal rendelkezik, és a szálláshely-üzemeltetőkkel szemben a szerzői jogi védelem alatt álló művek vendégek magáncélú elszállásolására szolgáló szobákban elhelyezett televízió- és rádiókészülékek segítségével történő hozzáférhetővé tételének engedélyezéséért e szálláshelyek egyes szobáinak tényleges kihasználtságára tekintet nélkül számít fel díjat?

2) Az első kérdésre adott igenlő válasz esetén az ilyen gyakorlatot a) a tisztességtelen üzleti feltételek alkalmazása vagy b) túlzott mértékű díjak alkalmazása alapján kell-e értékelni?
[a)] Ha a megfelelő mérce a tisztességtelen üzleti feltételek alkalmazása, milyen konkrét kritériumot kell alkalmazni […] ennek értékeléséhez?
[b)] Ha a megfelelő mérce a túlzott mértékű díjak alkalmazása, milyen konkrét kritériumot kell alkalmazni ennek értékeléséhez: az általános »United Brands-tesztet« vagy annak konkrét módosított változatát?

3) Az EUMSZ 102. cikk [második bekezdése] a) pontja megsértésének az első kérdésben említett magatartás tekintetében történő bizonyításához bizonyítani kell-e a versenyre gyakorolt tényleges vagy potenciálisan negatív hatásokat (köztük a fogyasztók jólétére gyakorolt hatásokat és az erőfölényben lévő piaci szereplő magatartásának kizsákmányoló hatásait)?

4) Az EUMSZ 102. cikk [második bekezdése] a) pontja megsértésének az első kérdésben említett magatartás tekintetében történő bizonyításához bizonyítani kell-e a magatartásnak az Európai Unió tagállamai közötti kereskedelemre gyakorolt jelentős hatását, vagy elégséges annak észszerű feltételezése, hogy ilyen hatás fennállhat anélkül, hogy annak tényleges mértékét vizsgálni kellene?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első és a második kérdésről

22 Első két kérdésével, amelyeket együttesen kell vizsgálni, az előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ a Bíróságtól, hogy az EUMSZ 102. cikket úgy kell-e értelmezni, hogy az a tény, hogy egy közös jogkezelő szervezet nem veszi figyelembe a szállodai létesítmények kihasználtságát a szerzői jogi védelem alatt álló művek hozzáférhetővé tételének engedélyezéséért felszámított díjak összegének megállapításakor, tisztességtelen díjak vagy más üzleti feltételek alkalmazásából álló erőfölénnyel való visszaélésnek minősül.

23 Emlékeztetni kell először is arra, hogy a 2001/29 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése értelmében a szerzőket olyan preventív jellegű jog illeti meg, amely lehetővé teszi számukra, hogy a nyilvánossághoz közvetítés megtiltása érdekében művük lehetséges felhasználói és e felhasználók által esetlegesen tervezett nyilvánossághoz közvetítés közé álljanak (2024. június 20-i GEMA ítélet, C-135/23, EU:C:2024:526, 17. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

24 A szállodai létesítményeket illetően a Bíróság pontosította, hogy a jelek vételére, és így védett művek sugárzására alkalmas rádió- vagy televíziókészülékek rendelkezésre bocsátása e létesítmények szobáiban e 3. cikk (1) bekezdése értelmében nyilvánossághoz közvetítésnek minősül, amely lehetővé teszi a vendégek számára, hogy hozzáférjenek az ilyen művekhez, anélkül hogy meghatározó lenne, hogy e személyek éltek-e, vagy sem, e lehetőséggel (lásd ebben az értelemben: 2006. december 7-i SGAE ítélet, C-306/05, EU:C:2006:764, 43. pont; és 2024. június 20-i GEMA ítélet, C-135/23, EU:C:2024:526, 33. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

25 E tekintetben a Bíróság úgy vélte, hogy általában az ilyen létesítmények vendégei gyorsan váltják egymást, és általánosságban viszonylag jelentős számú egyénről van szó, ezért ők nyilvánosságnak tekintendők (lásd ebben az értelemben: 2006. december 7-i SGAE ítélet, C-306/05, EU:C:2006:764, 38. pont).

26 Egyébiránt a szálloda azon közvetítő jellegű eljárása, amellyel hozzáférhetővé tette a sugárzott műveket a vendégei számára, olyan kiegészítő szolgáltatásnyújtásnak tekintendő, amelynek célja bizonyos értelemben véve az abból való haszonszerzés, mivel e szolgáltatás kínálata hatással van a szálloda színvonalára, és ebből következően a szobák árára (lásd ebben az értelemben: 2006. december 7-i SGAE ítélet, C-306/05, EU:C:2006:764, 44. pont).

27 Ezt követően emlékeztetni kell arra, hogy azt a közös jogkezelő szervezetet, amely valamely tagállam területén a védelem alatt álló művek egy csoportjára vonatkozó szerzői jogok kezelésére monopóliummal rendelkezik, és amely e műveket díjfizetés ellenében gazdasági szereplők rendelkezésére bocsátja annak érdekében, hogy azok e műveket a nyilvánossághoz közvetíthessék, olyan vállalkozásnak kell tekinteni, amely az EUMSZ 102. cikk értelmében a belső piac jelentős részén erőfölényben van (lásd ebben az értelemben: SABAM ítélet, 26. és 27. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). A jelen ügyben, amint az a jelen ítélet 7. pontjában megállapításra került, nem vitatott, hogy az OSA ilyen erőfölénnyel rendelkezik.

28 Ezenkívül meg kell állapítani, hogy amennyiben az ilyen közös jogkezelő szervezet magatartásának állítólagosan méltánytalan jellege e díjak szintjére, vagyis magára az alkalmazott díjra, nem pedig e rendelkezésre bocsátás egyéb feltételeire vonatkozik, e díjszabást a túlzott mértékű díjakra vonatkozó kritériumok alapján kell értékelni.

29 Így az ilyen magatartás akkor minősülhet az EUMSZ 102. cikk által tiltott visszaélésnek, ha e díjak mértékének meghatározásakor e szervezet a nyújtott szolgáltatás gazdasági értékével észszerű kapcsolatban nem álló, túlzott mértékű díjakat alkalmaz. A díjak esetleges túlzott jellegét az ügy összes körülményeinek figyelembevételével kell értékelni (lásd ebben az értelemben: SABAM ítélet, 28. és 29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

30 E tekintetben nemcsak magának a közös jogkezelésnek a gazdasági értékét kell figyelembe venni, hanem a művek felhasználásának jellegét és körét, valamint az e felhasználás által generált gazdasági értéket is (lásd ebben az értelemben: SABAM ítélet, 30. pont).

31 Míg, amint arra a jelen ítélet 24. pontja emlékeztet, a rádió- és televíziójelek és -készülékek szállodai szobákban történő rendelkezésre bocsátása a 2001/29 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése értelmében vett nyilvánossághoz közvetítésnek minősül, anélkül hogy jelentősége lenne annak, hogy az e létesítményben jelen lévő vendégekből álló közönség úgy dönt, hogy hozzáfér-e az így hozzáférhetővé tett művekhez, az EUMSZ 102. cikket illetően meg kell azonban állapítani, hogy az említett közönséget alkotó személyek száma releváns tényező annak megítéléséhez, hogy egyrészt milyen mértékű a szerzői jogi védelem alatt álló művek esetleges felhasználása, másrészt pedig, hogy a szálloda milyen – a jelen ítélet 26. pontjában említett – haszonra tehet szert a közös jogkezelő szervezettől kapott engedélyből. Következésképpen a szállodai létesítmények kihasználtsága olyan körülmény, amelyet figyelembe kell venni statisztikai modell segítségével vagy olyan más kritériumok alapján, amelyek objektívek, stabilak, könnyen hozzáférhetők és ellenőrizhetők, a művek felhasználásának mértéke és a felhasználásuk által képviselt gazdasági érték, és így annak meghatározása érdekében, hogy a művek nyilvánossághoz közvetítését lehetővé tevő engedélyek megadásáért felszámított díjak az EUMSZ 102. cikk második bekezdésének a) pontja értelmében „tisztességtelenek-e”.

32 E tekintetben semmi nem enged arra következtetni, hogy a szállodai létesítményeket érintő helyzetekben ne lenne releváns a Bíróság által a SABAM ítélet 30. és 41. pontjában felidézett és pontosított ítélkezési gyakorlat, amely szerint a védelem alatt álló művek nyilvánossághoz közvetítéséért fizetendő ellenértéket, amelyet a közös jogkezelő szervezet által meghatározott díj jelent, a művek felhasználásának jellegére és körére, valamint e művek gazdasági kapcsolatokban képviselt használati értékére tekintettel kell elemezni, amely érték többek között az említett műveket élvező személyek tényleges számától függ.

33 Így főszabály szerint nem fogadható el, hogy egy közös jogkezelő szervezet olyan díjakat követeljen a szállodai létesítményektől, amelyek nem veszik figyelembe azon tényt, hogy szobáik jelentős része nem hozzáférhető a vendégek számára, például tevékenységének szezonális csökkenése, felújítás céljából történő részleges bezárás vagy olyan rendkívüli helyzet miatt, mint egy egészségügyi válság.

34 Általánosabban, az e szervezet által alkalmazott díjnak, bár az alapulhat átalánydíjakon, figyelembe kell vennie legalább a szerzői jogi védelem alatt álló művek ténylegesen felhasznált mennyiségére vonatkozó becslést (lásd ebben az értelemben: SABAM ítélet, 50. pont).

35 A kérdést előterjesztő bíróság feladata az ügy összes körülményének figyelembevételével, ideértve a szállodák kihasználtságára vonatkozó adatok rendelkezésre állását és megbízhatóságát, valamint a meglévő technológiai eszközöket (lásd ebben az értelemben: SABAM ítélet, 55. pont), annak vizsgálata, hogy az OSA számára lehetséges volt-e – anélkül, hogy ez aránytalanul megnövelte

volna a szervezetnek a szerzői joggal védett művek felhasználóival kötött szerződések kezelésével és a szerzői joggal védett művek felhasználásának felügyeletével kapcsolatos költségeit – a jogdíjak megállapításakor figyelembe venni a szálláshelyek várható kihasználtságát.

36 Ennélfogva nem zárható ki, hogy az OSA által a szállodai létesítmények kihasználtságának figyelembevétele nélkül alkalmazott díjszámítási módszert az EUMSZ 102. cikk értelmében visszaélésszerűnek kell minősíteni. Abban az esetben ugyanis, ha a díjak e kihasználtságot figyelembe vevő számítási módszere észszerű költségek mellett alkalmazható, és a díjak összegének jelentős csökkentésével jár, úgy tekinthető, hogy a díjak kiszámításának jelenlegi módszere az EUMSZ 102. cikke második albekezdésének a) pontja értelmében vett tisztességtelen díjakat eredményez.

37 A fenti következtetés nem érinti a kérdést előterjesztő bíróság azon kötelezettségét, hogy figyelembe vegyen minden egyéb olyan elemet, amely szintén releváns annak értékelése során, hogy a díjak mértéke méltányos-e, vagy sem. Az ilyen elemek alkalmasak arra, hogy megerősítsék vagy megcáfolják az erőfölénnyel való visszaélésre utaló valószínűsítő körülményt, amely adott esetben a kihasználtság figyelmen kívül hagyásából eredhet.

38 Így az állandó ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy amennyiben a közös jogkezelő szervezet a más tagállamokban alkalmazott díjaknál jelentősen magasabbakat állapít meg, ha a díjszintek összehasonlítására egységes alapon került sor, e különbséget az erőfölénnyel való visszaélésre utaló valószínűsítő körülménynek kell tekinteni. E tekintetben helyénvaló összehasonlítani az e szervezet által és a szomszédos államok által, valamint a vásárlóerő-paritási index alapján kiigazított, más tagállamok által alkalmazott díjakat, feltéve, hogy a referencia-tagállamokat objektív, helyénvaló és ellenőrizhető kritériumok alapján választották ki, és az összehasonlításokat egységes alapon végezték el (lásd ebben az értelemben: 2017. szeptember 14-i Autortiesību un komunicēšanās konsultāciju aģentūra – Latvijas Autoru apvienība ítélet, C-177/16, EU:C:2017:689, 38. és 51. pont).

39 Végül, azon kérdést illetően, miszerint – amint azt az OSA állítja – a közös jogkezelő szervezet által alkalmazott díjak esetleges túlzott mértékének értékelése megköveteli-e annak vizsgálatát, hogy a szervezet által ténylegesen viselt költségek és az alkalmazott díjak között túlzott aránytalanság áll-e fenn, elegendő megállapítani, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlatának megfelelően az árak és a költségek közötti összehasonlítás alkalmazása nem kötelező e vizsgálat keretében, mivel léteznek más módszerek is, amelyek lehetővé teszik egy ár esetlegesen túlzott természetének megállapítását (lásd ebben az értelemben: 2017. szeptember 14-i Autortiesību un komunicēšanās konsultāciju aģentūra – Latvijas Autoru apvienība ítélet, C-177/16, EU:C:2017:689, 36. és 37. pont, valamint SABAM ítélet, 31. pont).

40 Ennélfogva az első két kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 102. cikk második albekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy az, hogy valamely közös jogkezelő szervezet nem veszi figyelembe a szállodai létesítmények kihasználtságát a szerzői jogi védelem alatt álló művek hozzáférhetővé tételére vonatkozó engedély e létesítmények részére történő megadásának ellenértékeként fizetendő díjak kiszámítása során, valamennyi releváns körülmény figyelembevételével hozzájárulhat a tisztességtelen árak alkalmazásában megnyilvánuló erőfölénnyel való visszaélés megállapításához, annak kikötésével, hogy meg kell vizsgálni, hogy e díjak nem túlzottak-e a művek felhasználásának jellegére és körére, valamint az e felhasználás által generált gazdasági értékre tekintettel.

A harmadik kérdésről

41 Harmadik kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az EUMSZ 102. cikk második albekezdésének a) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy az erőfölénnyel való visszaélés megállapításához a versenyhatóságnak bizonyítania kell, hogy a szóban forgó magatartás tényleges hatást gyakorol a versenyre, különösen a fogyasztók jólétére.

42 Az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében az EUMSZ 102. cikk nemcsak a fogyasztók azonnali károsítására alkalmas magatartásokra terjed ki, hanem azokra is, amelyek a hatékony versenystruktúrát megsértve közvetetten károsítják őket (2022. május 12-i Servizio Elettrico Nazionale és társai ítélet, C-377/20, EU:C:2022:379, 44. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

43 Ennélfogva a versenyhatóság eleget tesz a rá háruló bizonyítási tehernek, ha bizonyítja, hogy egy erőfölényben lévő vállalkozás magatartása a rendes versenyt jellemző erőforrásoktól és eszközöktől eltérő erőforrások vagy eszközök igénybevételével sértheti a hatékony versenyszerkezetet, anélkül, hogy e versenyhatóságnak bizonyítania kellene, hogy az említett gyakorlat ezenkívül alkalmas a fogyasztóknak való közvetlen károkozásra. Az érintett erőfölényben lévő vállalkozás mindazonáltal mentesülhet az EUMSZ 102. cikkben kimondott tilalom alól annak bizonyításával, hogy a verseny hatékony működését érintő, a kérdéses gyakorlatból eredő sérelmet ellentételezik, esetleg meg is haladják a fogyasztóknál jelentkező kedvező hatások (lásd ebben az értelemben: 2022. május 12-i Servizio Elettrico Nazionale és társai ítélet, C-377/20, EU:C:2022:379, 47. pont; 2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 202. pont).

44 Következésképpen a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 102. cikk második albekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy az erőfölénnyel való visszaélés megállapítása kellően alátámasztott, amennyiben bizonyított, hogy a szóban forgó magatartás alkalmas arra, hogy sértse a hatékony versenyszerkezetet, anélkül hogy bizonyítani kellene, hogy e magatartás ezenkívül alkalmas a fogyasztóknak való közvetlen károkozásra.

A negyedik kérdésről

45 Negyedik kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az EUMSZ 102. cikk második albekezdésének a) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy a versenyhatóságnak bizonyítania kell, hogy az adott visszaélésszerű magatartás jelentősen érinti-e a tagállamok közötti kereskedelmet.

46 E tekintetben a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából következik, hogy az EUMSZ 101. cikkben és EUMSZ 102. cikkben szereplő, a tagállamok közti kereskedelemre gyakorolt hatással kapcsolatos feltétel kiindulópontjaként e feltétel célját kell tekinteni, amely a versenyjog területén az uniós versenyjog hatályát kívánja meghatározni a tagállamok versenyjogával szemben. Így az uniós jog hatálya alá tartozik minden olyan megállapodás és magatartás, amely veszélyeztetheti a tagállamok közti kereskedelmet abban az értelemben, hogy hátráltatni tudja a tagállamok közötti közös piac céljának megvalósítását, különösen a nemzeti piacok lezárása vagy a közös piacon a verseny szerkezetének módosítása révén (2017. szeptember 14-i Autortiesību un komunicēšanās konsultāciju aģentūra – Latvijas Autoru apvienība ítélet, C-177/16, EU:C:2017:689, 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

47 Ahhoz, hogy valamely döntés, megállapodás vagy magatartás alkalmas legyen a tagállamok közötti kereskedelem befolyásolására, objektív jogi vagy ténybeli tényezők összessége alapján kellő valószínűséggel lehetővé kell tennie, hogy közvetlenül vagy közvetve, ténylegesen vagy lehetségesen olyan irányú hatást gyakoroljon a tagállamok közötti kereskedelmi szerkezetre, amely akadályozhatja a tagállamok között az egységes piac célkitűzéseinek megvalósítását. Mindenesetre e hatás nem lehet jelentéktelen (2017. szeptember 14-i Autortiesību un komunicēšanās konsultāciju aģentūra – Latvijas Autoru apvienība ítélet, C-177/16, EU:C:2017:689, 27. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

48 A Bíróság már elismerte, hogy a monopóliummal rendelkező közös jogkezelő szervezet által alkalmazott díjak hatással lehetnek a határokon átnyúló kereskedelemre, így az EUMSZ 102. cikk alkalmazandó az ilyen helyzetre. A tagállamok közötti kereskedelmet ugyanis befolyásolhatja egy, a tagállamában monopolhelyzetben lévő, az e tagállami szerzői jogi jogosultak mellett a külföldi jogosultak jogait is kezelő közös jogkezelő szervezet által gyakorolt árképzési gyakorlat (2017. szeptember 14-i Autortiesību un komunicēšanās konsultāciju aģentūra – Latvijas Autoru apvienība ítélet, C-177/16, EU:C:2017:689, 28. és 29. pont).

49 Ennélfogva a negyedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 102. cikk második albekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy a versenyhatóságnak bizonyítania kell, hogy az adott visszaélésszerű magatartás alkalmas arra, hogy jelentősen érintse a tagállamok közötti kereskedelmet. Amennyiben valamely közös jogkezelő szervezet díjképzési gyakorlata visszaélésszerűnek minősül, annak megállapításához, hogy e visszaélésszerű gyakorlat jelentősen érintheti a tagállamok közötti kereskedelmet, elegendő azt bizonyítani, hogy e közös jogkezelő szervezet nemcsak azon jogosultak jogait kezeli, akik azon tagállam állampolgárai, amelyben monopóliummal rendelkezik, hanem más tagállamokból származó jogosultak jogait is.

A költségekről

50 Mivel ez az eljárás az alapügyben részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

1) Az EUMSZ 102. cikk második albekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy az, hogy valamely közös jogkezelő szervezet nem veszi figyelembe a szállodai létesítmények kihasználtságát a szerzői jogi védelem alatt álló művek hozzáférhetővé tételére vonatkozó engedély e létesítmények részére történő megadásának ellenértékeként fizetendő díjak kiszámítása során, valamennyi releváns körülmény figyelembevételével hozzájárulhat a tisztességtelen árak alkalmazásában megnyilvánuló erőfölénnyel való visszaélés megállapításához, feltéve, hogy e díjak túlzott mértékűek a művek felhasználásának jellegére és körére, valamint az e felhasználás által generált gazdasági értékre tekintettel.

2) **Az EUMSZ 102. cikk második albekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy az erőfölénnyel való visszaélés megállapítása kellően alátámasztott, amennyiben bizonyított, hogy a szóban forgó magatartás alkalmas arra, hogy sértse a hatékony versenyszerkezetet, anélkül hogy bizonyítani kellene, hogy e magatartás ezenkívül alkalmas a fogyasztóknak való közvetlen károkozásra.**

3) **Az EUMSZ 102. cikk második albekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy a versenyhatóságnak bizonyítania kell, hogy az adott visszaélésszerű magatartás alkalmas arra, hogy jelentősen érintse a tagállamok közötti kereskedelmet. Amennyiben valamely közös jogkezelő szervezet díjképzési gyakorlata visszaélésszerűnek minősül, annak megállapításához, hogy e visszaélésszerű gyakorlat jelentősen érintheti a tagállamok közötti kereskedelmet, elegendő azt bizonyítani, hogy e közös jogkezelő szervezet nemcsak azon jogosultak jogait kezeli, akik azon tagállam állampolgárai, amelyben monopóliummal rendelkezik, hanem más tagállamokból származó jogosultak jogait is.**

Aláírások